

**ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ / ΞΕΝΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ
ΣΕΝΑΡΙΟ ΜΕ ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ
ΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ /
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑΣ YETERLİLİK
KİPİ (-y-Abil)**

Γ. Α. Κουγιουμτζής, Α. Δερέκα, Ν.-Ε. Ρούσσου, Α. Χουλιάκη

Περίληψη

Αφετηρία της παρούσας διδακτικής πρότασης της Τουρκικής ως ξένης γλώσσας υπήρξε η διδασκαλία του μαθήματος της Διδακτικής Μεθοδολογίας και της Παιδαγωγικής Αξιοποίησης των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ), κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, εντός του πλαισίου της διδασκαλίας αντίστοιχων γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών⁶². Πρόκειται για αντικείμενο που άπτεται τόσο της μεθοδολογίας διδακτικής της Τουρκικής όσο και της παιδαγωγικής αξιοποίησης των ΤΠΕ. Απευθύνεται σε εκπαιδευόμενους, φοιτητές και ενήλικες, οι οποίοι επιθυμούν να φτάσουν σε B1+ έως B2 επίπεδο γλωσσομάθειας της Τουρκικής, ενώ παράλληλα επιδιώκεται η εξοικείωση των ενδιαφερόμενων με τον τουρκικό πολιτισμό, μέσω της χρήσης των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

⁶² Πρόκειται για συμπερίληψη στο παρόν βιβλίο της ακόλουθης εισήγησης: Κουγιουμτζής, Γ., Δερέκα, Α., Ρούσου, Ν.-Ε., & Χουλιάκη, Α. (2019). Σχεδιασμός διδακτικού σεναρίου με παιδαγωγική αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ): διδασκαλία του ρηματικού συντάγματος yeterlilik kipi (-abil / -ebil). Εισήγηση στο 5th International Congress of Teaching Turkish as a Foreign Language, 27 & 28 Ιουνίου 2019, επιστημονική συνεργασία: Sakarya University, İstanbul Medeniyet University και Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών - Σχολή Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών. Αθήνα: Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών ΕΚΠΑ, Κτήριο “Μέγαρο Θεωρητικών Επιστημών”.

Η συγκεκριμένη προσέγγιση εφαρμόζει το μοντέλο (ταξινομίας διδακτικών στόχων) του ρόμβου, του Καθηγητή Δ. Κουτσογιάννη. Οι καταβολές του διδακτικού αυτού σεναρίου έχουν ως αφετηρία τη μαθητοκεντρική μέθοδο διδασκαλίας, καθώς το κλίμα που διαμορφώνεται μέσα στην τάξη έχει ως στόχο την καλύτερη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευόμενων και την υποστηρικτική παρουσία του διδάσκοντος ως ενορχηστρωτή της όλης εκπαιδευτικής διεργασίας. Οι διδακτικοί στόχοι θα επιτευχθούν μέσω της φύλλων εργασίας, καθώς με αυτά επιχειρείται η εξοικείωση των εκπαιδευόμενων μέσω πολυτροπικών κειμένων, δηλαδή οπτικοακουστικών ερεθισμάτων τα οποία θα θίξουν ένα εύρος θεμάτων που αφορά στον τουρκικό πολιτισμό και στον τουρκικό τρόπο ζωής. Επίσης, η διαμόρφωση αξιών αλλά και η αναμόρφωση των ήδη υπάρχουσών αξιών αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους της συγκεκριμένης προσέγγισης, καθώς επίσης και ο σχεδιασμός μίας διδακτικής πρότασης στην οποία οι εκπαιδευόμενοι είναι πρωταγωνιστές της όλης εκπαιδευτικής διεργασίας. Πιο συγκεκριμένα, η όλη διαδικασία είναι εστιασμένη στη διδασκαλία του ρηματικού συντάγματος της ικανότητας / δυνατότητας / πιθανότητας (*yeterlilik kipi*), μέσω τεχνικών οι οποίες προάγουν και τις τέσσερις δεξιότητες, βάσει του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τη Γλώσσα, δηλαδή την κατανόηση γραπτού και προφορικού λόγου, καθώς και την παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου.

Λέξεις κλειδιά: *yeterlilik kipi*, διδακτική της Τουρκικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας, διδακτικό σενάριο, αξιοποίηση ΤΠΕ, κοινωνικός εποικοδομισμός, ΚΕΠΛ

1. Εισαγωγή

Η παρούσα ενότητα πραγματεύεται ζητήματα που αφορούν στη διδασκαλία της Τουρκικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας σε ελληνόφωνους εκπαιδευόμενους. Στο πρώτο μέρος ορίζεται το θεωρητικό πλαίσιο διδασκαλίας το οποίο ακολουθείται και υπαγορεύεται από το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Γλώσσα του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΚΕΠΛ, 2008). Κατόπιν, γίνεται αναφορά στην παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ και στη συνέχεια αναλύεται το επικαιροποιημένο μοντέλο ταξινομίας διδακτικών στόχων, το μοντέλο του ρόμβου του Καθηγητή Κουτσογιάννη, το οποίο συνιστά βασικό θεωρητικό εργαλείο ανάγνωσης των εφαρμοζόμενων διδακτικών πρακτικών (Κουγιουμτζής, 2016β: 73-76· Κουτσογιάννης, 2013: 32). Κατωτέρω παρατίθενται οι στόχοι οι οποίοι τέθηκαν, βάσει του συγκεκριμένου μοντέλου.

Το δεύτερο μέρος της διδακτικής πρότασης περιλαμβάνει το κυρίως σενάριο. Ειδικότερα, παρουσιάζονται τα φύλλα εργασίας με τις αντίστοιχες δραστηριότητες, η αναλυτική περιγραφή των βημάτων διδασκαλίας και, τέλος, ακολουθούν τα συμπεράσματα.

2. Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Γλώσσα

Σύμφωνα με το *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Γλώσσα* (ΚΕΠΑ, 2008: 21) του Συμβουλίου της Ευρώπης η εκμάθηση και η χρήση οποιασδήποτε γλώσσας περιγράφεται ως ακολούθως: *“Η χρήση της γλώσσας, που περιλαμβάνει τη γλωσσική εκμάθηση, αποτελείται από τις δραστηριότητες που επιτελούνται από πρόσωπα τα οποία ως άτομα και ως κοινωνικοί παράγοντες αναπτύσσουν ένα φάσμα ικανοτήτων, αφενός γενικών και αφετέρου συγκεκριμένα επικοινωνιακών γλωσσικών ικανοτήτων”*. Συνεπώς, η προσέγγιση που υιοθετείται από το ΚΕΠΑ για τη γλωσσική εκμάθηση, τη διδασκαλία και την αξιολόγηση είναι μία προσέγγιση προσανατολισμένη στη δράση, εφόσον αντιμετωπίζει τους διδασκόμενους μίας γλώσσας ως *ενεργά υποκείμενα*, “κοινωνικούς παράγοντες”, που συμμετέχουν δυναμικά σε διάφορες περιστάσεις επικοινωνίας, από την αντιμετώπιση των απλών πρακτικών και καθημερινών επικοινωνιακών ζητημάτων, έως και τη διαχείριση πιο σύνθετων διαδικασιών. Συνακόλουθα, το ενδιαφέρον μετατοπίζεται από το γλωσσικό σύστημα στην επικοινωνία και, επομένως, βασική επιδίωξη της διδασκαλίας μίας ξένης γλώσσας είναι η ανάπτυξη της επικοινωνιακής γλωσσικής ικανότητας του εκπαιδευόμενου, η οποία ενεργοποιείται κατά την επιτέλεση διαφόρων *“γλωσσικών δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν αντίληψη, παραγωγή, συνδιαλλαγή ή διαμεσολάβηση”* (ΚΕΠΑ, 2008: 16). Από αυτές τις δραστηριότητες, οι οποίες μπορούν να αναφέρονται σε προφορικά ή γραπτά κείμενα, η κατανόηση και η παραγωγή λόγου σε μία ξένη γλώσσα, είναι πρωταρχικής σημασίας, καθώς αφενός αποτελούν διαδικασίες απαραίτητες στην επικοινωνία και αφετέρου συνιστούν τις τέσσερις βασικές γλωσσικές δεξιότητες (skills) που οι διδασκόμενοι χρειάζεται να αναπτύξουν κατά τη διαδικασία εκμάθησης της γλώσσας-στόχου (κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου, παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου). Πιο συγκεκριμένα, κατά τη διδασκαλία της γλώσσας-στόχου γίνεται λόγος για δραστηριότητες κατανόησης προφορικού/γραπτού λόγου, δηλαδή την ανάγνωση και κατανόηση γραπτών κειμένων (από εγχειρίδια, περιοδικά, έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο και άλλους πιθανούς μαθησιακούς πόρους). Επιπροσθέτως, περιλαμβάνεται η ακρόαση

προφορικών κειμένων στη γλώσσα-στόχο (μέσω ακρόασης και παρακολούθησης ταινιών DVD, Web TV, Youtube, ραδιοφωνικών εκπομπών και άλλων ψηφιακών πόρων) και οι δραστηριότητες παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου στη γλώσσα-στόχο, όπως η σύνταξη γραπτών κειμένων (σύνταξη επιστολών φιλικών ή επίσημων, σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, άρθρα, κριτικές, εκθέσεις) και η παραγωγή προφορικού λόγου στη γλώσσα-στόχο (συνομιλίες, ανακοινώσεις). Οι δραστηριότητες εκμάθησης χρειάζεται να συνδυάζουν τις ανωτέρω επικοινωνιακές δεξιότητες, προκειμένου να ανταποκρίνονται σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας.

Κατόπιν, η διδασκαλία επιδιώκει την ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας των διδασκομένων, μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων και στρατηγικών, προκειμένου, ανάλογα με τις περιστάσεις, να επικοινωνούν ορθά. Στο ΚΕΠΑ (2008: 15) γίνεται εκτενής αναφορά στο περιεχόμενο του όρου *επικοινωνιακή γλωσσική ικανότητα*, την οποία οι εκπαιδευόμενοι χρειάζεται να αναπτύξουν και η οποία διαμορφώνεται από *γλωσσικές, κοινωνιογλωσσικές και πραγματολογικές ικανότητες*. Οι *γλωσσικές ικανότητες* περιλαμβάνουν λεξιλογικές, φωνολογικές, μορφοσυντακτικές γνώσεις και δεξιότητες. Οι *κοινωνιογλωσσικές* αναφέρονται στις *κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες* της χρήσης της γλώσσας, ενώ οι *πραγματολογικές ικανότητες* έχουν σχέση με τη λειτουργική χρήση των γλωσσικών μέσων, χρησιμοποιώντας σενάρια ή τύπους διαδραστικών ανταλλαγών. Επομένως, στο επίκεντρο της διδακτικής των γλωσσών δεν βρίσκεται μόνον η διδασκαλία του γλωσσικού συστήματος με την εκμάθηση της γραμματικής και του λεξιλογίου, αλλά το σημαντικό είναι πλέον η ανάπτυξη των *κοινωνιογλωσσικών και πραγματολογικών ικανοτήτων* των εκπαιδευόμενων, προκειμένου να αντεπεξέλθουν σε συγκεκριμένες συνθήκες επικοινωνίας.

2.1 Παιδαγωγική αξιοποίηση ΤΠΕ

Στο επίκεντρο του *μοντέλου του ρόμβου* βρίσκεται η έννοια των ταυτοτήτων (Κουγιουμτζής, 2016β: 78). Ειδικότερα, βάσει του παιδαγωγικοδιδακτικού σχεδιασμού από τους διδάσκοντες επιδιώκεται η διαμόρφωση των *εγγράμματων ταυτοτήτων* των εκπαιδευόμενων, τις οποίες κατακτούν σταδιακά, ως απόρροια της όλης εκπαιδευτικής διεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό ο εκπαιδευτικός λειτουργεί κυρίως ως ενορχηστρωτής της όλης μαθησιακής διαδικασίας, έχει διευκολυντικό ρόλο, καθοδηγεί τα παιδιά και παρέχει βοήθεια όπου πραγματικά χρειάζονται. Ωστόσο, αυτή η διαδικασία δεν είναι

μονόπλευρη, καθώς και οι εκπαιδευόμενοι από τη μεριά τους μπορούν να αναλάβουν αυτό τον ρόλο, εάν θεωρούν ότι μπορούν να συμβάλουν στη διαδικασία της μάθησης, για παράδειγμα, σε ένα γνωστικό πεδίο το οποίο γνωρίζουν καλά (Κουγιουμτζής, 2016α: 51). Το μοντέλο του ρόμβου αναλύεται σε τέσσερις άξονες, οι οποίοι συνδέονται μεταξύ τους και όλοι μαζί συνδέονται σε ίση απόσταση από την έννοια της ταυτότητας. Η σαφής εστίαση στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου είναι ο λόγος που η συγκεκριμένη μέθοδος χαρακτηρίζεται ως *μαθητοκεντρική*.

Το μοντέλο του ρόμβου βασίζεται στη θεωρία του Vygotsky, η οποία είναι κατά κύριο λόγο μία θεωρία βασισμένη στην ψυχολογία του ατόμου. Πιο αναλυτικά, η γενική θεώρηση της προσέγγισης του Vygotsky είναι ότι τα βασικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας ενός ατόμου προκύπτουν ως απόρροια της κοινωνικής του ζωής και, συνεπώς, για να μπορέσει κανείς να κατανοήσει σε βάθος συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της ψυχολογίας ενός ατόμου, οφείλει να κατανοήσει τον τρόπο και τα στοιχεία που συνέβαλαν στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του (Powell & Kalina, 2009: 242-243). Ο κοινωνικός εποικοδομισμός, λοιπόν, επήλθε ως αποτέλεσμα της συνειδητοποίησης ότι σε ένα μαθησιακό περιβάλλον αυτή η πτυχή της ταυτότητας του εκπαιδευόμενου τις περισσότερες φορές παραμελείται και δεν του δίνεται η δυνατότητα να αλληλεπιδράσει με τους συνεκπαιδευόμενούς του.

Η ταξινόμια διδακτικών στόχων του Bloom, αποτελεί την αφετηρία στην οποία βασίστηκε ο Καθηγητής Κουτσογιάννης για τη διαμόρφωση του μοντέλου του ρόμβου. Η ταξινόμια του Bloom είναι ένα σύνθετο διδακτικό μοντέλο που έχει ως στόχο να κατηγοριοποιήσει τη σκέψη, με βάση έξι γνωστικά επίπεδα, ενώ μοιάζει σαν μία σκάλα την οποία χρειάζεται να ανέβουν οι εκπαιδευόμενοι με την υποστήριξη του διδάσκοντος. Μάλιστα, η ταξινόμια του Bloom έχει καταξιωθεί στην πορεία του χρόνου, καθώς μέχρι και σήμερα αποτελεί μία από τις πιο γνωστές στοχοταξινομικές προσεγγίσεις (Forehand, 2010: 2).

2.2 Επιμέρους στόχοι

Η κοινώς αποδεκτή παραδοχή σχετικά με το μοντέλο του ρόμβου είναι ότι η διδασκαλία χρειάζεται να αναμορφώνεται ανάλογα με την προθετικότητα του διδάσκοντος, είναι δηλαδή μία διαδικασία δυναμική, η οποία διαμορφώνεται με βάση τόσο τη διδακτική στοχοθεσία όσο και τη στοχούμενη συγκρότηση

Ρηματικό σύνταγμα *yeterlilik kipi* (-y-Abil)
Γ. Α. Κουγιουμτζής, Α. Δερέκα, Ν.-Ε. Ρούσσου, Α. Χουλάκη

της *εγγράμματης ταυτότητας* του εκπαιδευόμενου (Κουγιουμτζής, 2016β: 78). Το εγχείρημα δεν είναι εύκολο, δεδομένης της ρευστότητας που υπάρχει σχετικά με τις γλωσσοδιδακτικές επιστημονικές αναζητήσεις, γεγονός που εμφανίζεται από τον αύξοντα αριθμό των ρευμάτων γλωσσικής διδασκαλίας τις τελευταίες δεκαετίες. Βάσει αυτής της ρευστότητας, ένα σχήμα το οποίο επιχειρεί να αποτυπώσει τις συνεχείς μεταβολές και αναζητήσεις οφείλει να είναι ανοιχτό προς κάθε ένσταση (Κουτσογιάννης, 2012: 2-3). Το *μοντέλο του ρόμβου* αναλύεται στους εξής τέσσερις άξονες:

Γνώσεις για τον κόσμο (αξίες και στάσεις)

- Μέσω της συγκεκριμένης μορφοσυντακτικής δομής (*yeterlilik kipi*) να έρθουν σε επαφή με τον πολιτισμό και τις εκφάνσεις του αξιακού συστήματος της Τουρκικής.

Γνώσεις για την τουρκική γλώσσα

Ποιοι είναι οι στόχοι μας βάσει του μοντέλου ρόμβου;

- Κατανόηση του ρηματικού συντάγματος *yeterlilik kipi* και εξοικείωση με τη χρήση του.
- Οι εκπαιδευόμενοι χρειάζεται να ασκηθούν στην κατανόηση και παραγωγή τόσο του προφορικού όσο και του γραπτού λόγου, με αφορμή το ρηματικό σύνταγμα της δυνατότητας / πιθανότητας (*yeterlilik kipi*).

Γραμματισμοί

Με τον όρο *γραμματισμός*, που παλαιότερα αποδιδόταν και ως *αλφαβητισμός*, νοείται η ικανότητα του ανθρώπου να αντεπεξέρχεται και να “διαβάζει” κριτικά την εκάστοτε εποχή στην οποία βρίσκεται, χρησιμοποιώντας ταυτόχρονα πολιτισμικές, κοινωνικές και οικονομικές έννοιες και μεταβολές παράλληλα με την πιθανή χρήση τεχνολογικών ικανοτήτων (Κουτσογιάννης, 2013: 30). Υπάρχουν πολλών ειδών *γραμματισμοί*, μεταξύ των οποίων η εστίαση στο παρόν σενάριο θα γίνει στους ακόλουθους:

- *Κοινωνικό γραμματισμό.*
- *Κριτικό γραμματισμό.*

- Ψηφιακό γραμματισμό.
- Γλωσσικό γραμματισμό.
- Οπτικοακουστικό γραμματισμό.

Ανάδειξη διδακτικών πρακτικών

Ο τέταρτος και τελευταίος άξονας στην ουσία επιχειρεί να πραγματώσει τους άλλους τρεις ανωτέρω άξονες. Οι διδασκόμενοι χρειάζεται να μπορούν να αναπτύξουν συνεργατικό πνεύμα μέσα από την ανάληψη διακριτών ρόλων στις εντός της τάξης δραστηριότητες, να έχουν συνυπευθυνότητα και να λειτουργούν ως *ενεργά υποκείμενα της μάθησης* στο πλαίσιο της *μαθητοκεντρικής διδασκαλίας*. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με τη χρήση διαδικτυακών πηγών, παράλληλα με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων. Απώτερη στόχευση είναι η αξιοποίηση του *ψηφιακού και κοινωνικού γραμματισμού* μέσω Web 2.0 tools⁶³, ώστε να μπορέσουν οι διδασκόμενοι να συνεργάζονται εξίσου επικοινωνιακά εντός και εκτός της αίθουσας διδασκαλίας.

2.3 Προαπαιτούμενες γνώσεις

Οι εκπαιδευόμενοι αναμένεται να γνωρίζουν ότι:

- Η διδακτική αυτή προσέγγιση απευθύνεται σε άτομα κάθε ηλικίας με επίπεδο γλωσσομάθειας B1+, που έχουν πολύ καλή γνώση των επιπέδων A1, A2 και B1. Απαιτείται να γνωρίζουν ένα βασικό λεξιλόγιο για την κατανόηση των κειμένων και την παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου.

⁶³ Ο όρος Web 2.0 αναφέρεται σε όλο το εύρος των διαδικτυακών εργαλείων μέσω των οποίων οι χρήστες, χωρίς να χρειάζονται εξειδικευμένες γνώσεις, μπορούν να αλληλεπιδρούν, να κάνουν διαμοίραση υλικού και να συνεργάζονται online. Ενδεικτικά αναφέρονται τα κοινωνικά δίκτυα / social media (Facebook, Twitter, Instagram), τα wikis (Pbworks), τα ιστολόγια / blogs (Wordpress, Blogger / Blogspot), οι πολυμεσιές και διαδικτυακές παρουσιάσεις (Prezi), τα διαδικτυακά περιοδικά (Scoop.it), τα πολυμεσικά ερωτηματολόγια που δρομολογούν την παιγνιώδη μαθησιακή διαδικασία (Kahoot, Quizlet), τα εργαλεία δικτύωσης, επικοινωνίας, συνεργασίας και διαχείρισης έργου (Google Docs, Facebook Groups), τα εικονικά περιβάλλοντα διδασκαλίας και εκμάθησης (Edmodo), η δημιουργία και ο υποτιτλισμός εκπαιδευτικών βίντεο (Screencast-O-Matic), τα εργαλεία πολυμεσικής επισημείωσης περιεχομένου (Diigo) και η ενσωμάτωση e-tivities σε ιστότοπους και ιστολόγια.

- Μία βασική γνώση για τον τουρκοικό πολιτισμό είναι επιθυμητή, έτσι ώστε οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να παρακολουθήσουν με ευκολία τα κείμενα που θα περιέχουν τις αντίστοιχες πληροφορίες.
- Είναι αναγκαία η καλή χρήση του Η/Υ, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να επωφεληθούν από την αξιοποίηση των ΤΠΕ.

2.4 Παιδαγωγική χρήση των ψηφιακών εργαλείων

Ως εργαλεία ΤΠΕ μπορούμε να χαρακτηρίσουμε ένα ευρύ φάσμα ψηφιακών πόρων, στο οποίο περιλαμβάνονται ποικίλα λογισμικά, εικόνες και ήχοι, που μπορούν να αξιοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς στην όλη εκπαιδευτική διαδικασία. Η αξιοποίησή τους έχει οδηγήσει αφενός μεν στην ανάπτυξη σημαντικών εκπαιδευτικών εφαρμογών στη διδακτική και τη μαθησιακή διαδικασία, αφετέρου δε στη διαχείριση του ψηφιακού περιβάλλοντος (Μικρόπουλος, 2006: 2). Συγκεκριμένα, κατά την αξιοποίηση των ΤΠΕ στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, χρειάζεται οι διδάσκοντες να έχουν πάντοτε κατά νου ότι η Τεχνολογία Πληροφορικής που θα επιλεγεί για τον εμπλουτισμό του μαθήματος οφείλει να είναι συμβατή όχι μόνο με τη διδακτική μέθοδο, αλλά και με τον στόχο και το ύφος του μαθήματος (Κουγιουμτζής, 2016α: 47).

Στα φύλλα εργασίας που περιγράφονται κατωτέρω οι ΤΠΕ που χρησιμοποιούνται είναι οι εξής:

1. Ηλεκτρονικά λεξικά (www.tdk.gov.tr & el.glosbe.com), με στόχο οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους ή να ανατρέξουν σε αυτά για την εύρεση κάποιας άγνωστης λέξης, την οποία θα χρειαστούν κατά τη διαδικασία παραγωγής τουρκοικού λόγου.
2. Ομαδοσυνεργατικές ψηφιακές υπηρεσίες της Google, όπως (docs.google.com/document/u/0/ & docs.google.com/presentation/u/0/). Αυτές οι υπηρεσίες επιτρέπουν στους διδασκόμενους να μοιράζονται ένα κείμενο, στο οποίο μπορούν είτε να συντάξουν μία εργασία είτε να δημιουργήσουν ένα αρχείο PowerPoint ομαδοσυνεργατικά, ενώ το κείμενο ανανεώνεται διαρκώς από τις συνεισφορές των συμμετεχόντων που μπορούν τα εμπλουτίζουν σύγχρονα ή ασύγχρονα και αποθηκεύεται αυτομάτως online. Πρόκειται, συνεπώς, για ανοιχτό λογισμικό επεξεργασίας

κειμένου ή παρουσιάσεων, που μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο μάθησης. Ακόμη, περιλαμβάνονται online ψηφιακές εφαρμογές, στις οποίες οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να δημιουργήσουν τη δική τους ιστορία ή τη δική τους γελοιογραφία (digitalstorytelling.coe.uh.edu/page.cfm?id=22&cid=22 & www.storyboardthat.com/storyboard-creator). Στόχος της αξιοποίησης αυτών των εφαρμογών είναι οι εκπαιδευόμενοι να μπορέσουν να αποτυπώσουν τη δημιουργικότητά τους μέσω της αξιοποίησης των Νέων Τεχνολογιών.

3. Ιστοσελίδες, οι οποίες χρησιμεύουν στην αναζήτηση διαφόρων πληροφοριών, μέσω των οποίων οι διδασκόμενοι μπορούν να εμπλουτίσουν την εργασία τους (www.hurriyet.com.tr/seyahat & www.tourismtoday.net/).
4. Ψηφιακές εφαρμογές που επιτρέπουν στον διδάσκοντα να δημιουργήσει ένα δικό του περιβάλλον μάθησης, όπως το wiki (www.pbworks.com/). Μέσω αυτής της πλατφόρμας ο διδάσκων δημιουργεί ένα δικό του ανοικτό περιβάλλον μάθησης, το οποίο διευκολύνει τόσο τη σύγχρονη όσο και την ασύγχρονη αλληλεπίδρασή του με τους εκπαιδευόμενους.

3. Φύλλα εργασίας

3.1 1^ο φύλλο εργασίας

Περιγραφή δραστηριοτήτων

Οι κατωτέρω πέντε δραστηριότητες απευθύνονται σε εκπαιδευόμενους που έχουν κατακτήσει το B1 επίπεδο γλωσσομάθειας της Τουρκικής και πορεύονται προς το B2. Έχει επιλεγεί η μέθοδος διδασκαλίας / εκμάθησης της Τουρκικής *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe*, γιατί όχι μόνον είναι μία από τις πλέον πρόσφατες μεθόδους διδασκαλίας της εν λόγω γλώσσας, αλλά δομείται και εναρμονίζεται σύμφωνα με τις αρχές της *επικοινωνιακής μεθόδου* (Μήτσης, 2004: 140-150) και της *μαθητοκεντρικής προσέγγισης* του διδασκόμενου ως *ενεργού υποκειμένου της μάθησης* (Κουγιουμτζής, 2016α: 61-64). Οι δραστηριότητες έχουν ως θέμα τα ταξίδια αναψυχής και ως στόχο την ανάπτυξη των τεσσάρων δεξιοτήτων τις οποίες, σύμφωνα με το ΚΕΠΑ, χρειάζεται να κατακτήσουν οι εκπαιδευόμενοι ως ανεξάρτητοι χρήστες της Τουρκικής. Όλες οι δραστηριότητες είναι ομαδικές και προϋποθέτουν, αλλά

Ρηματικό σύνταγμα yeterlilik kipi (-y-Abil)
Γ. Α. Κουγιουμτζής, Α. Δερέκα, Ν.-Ε. Ρούσσου, Α. Χουλάκη

και ταυτόχρονα προάγουν, την αρμονική συνεργασία των εκπαιδευόμενων. Ο διδάσκων λειτουργεί ως συντονιστής και καθοδηγητής της όλης διαδικασίας.

Δραστηριότητα 1^η

Ανάγνωση / κατανόηση των κατωτέρω κειμένων, με σκοπό να γίνει η προσέγγιση και ταυτόχρονα επανάληψη του ρηματικού συντάγματος yeterlilik kipi.

1^ο κείμενο

Sultanahmet'te köfte yiyebilirsiniz

Sultanahmet Meydanı İstanbul'un tarihi turistik ve en meşhur meydanlarından biridir. Bu meydanda hem Bizans hem de Osmanlı eserlerini bir arada görebilirsiniz. Ayasofya'yı gezebilir, Sultanahmet Camii'ni görebilirsiniz. Geziniz bittikten sonra meşhur Sultanahmet Köftesicisi'nde yemek yemen buradan ayrılmayın.

Kapalıçarşı' yı gezebilirsiniz

Kapalıçarşı yağmurlu ve soğuk bir günde, hem sıcacık hem de renkli bir yer. Sokaklarını ve hanlarını keşfedip ışıltılı rengarenk, yüzlerce ürün arasında dolaşabilirsiniz. Buralarda zamanın nasıl geçiyor, anlamayacaksınız. Dinlenmek için Fes Cafe'yi ya da Şark Kahvesi'ni tercih edebilirsiniz.

(İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Ders Kitabı A2, 2014: 89)

2^ο κείμενο

Gezelim Yazalım

Eskiden ulaşım çok pahalıydı ve bir kişinin yurtdışı gezisi yapabilmesi, onun maddi gücünü gösteriyordu. Ancak günümüzde elinizi çabuk tutarsanız ve planlı olursanız, çok ucuza dünyanın bir ucundan diğerine gitmeniz mümkün. Bu durum da yurtdışı seyahatlerini cazip hâle getiriyor. Peki, bir ülke hakkında hiçbir şey bilmiyorsanız, oraya giderken nasıl plan yapabilirsiniz? İşte burada gezi yazıları imdadımıza yetişiyor. Ben de geçen gün internette yaz tatilimde nereye gidebilirim diye araştırma yapıyordum ve pek çok sanal gezi günlüğüyle karşılaştım. Bu sitelerde insanlar gezi anılarını paylaşıyorlardı. Bir ülkeye en kolay ve en ucuz nasıl gidebilirsiniz? Nerede kalabilirsiniz? Neler yiyebilirsiniz? Nereleri görmelisiniz? Bunları öğreniyorsunuz.

Bu yazıları okuduktan sonra ben de hem kendi anılarımı yazmak hem de benim gibi amatör gezginlere faydalı olabilmek için bir gezi günlüğü tutmaya karar verdim. Fakat ufak bir sorunum vardı, daha önce hiç günlük

tutmadım, gezi günlüğünü nasıl yazabilirim, bunu hiç bilmiyordum. Ben de bunu internette araştırdım ve konuyla ilgili pek çok şey öğrendim. Bunları sizinle de paylaşmak istiyorum.

Yazarlar, gezi yazılarında ülkeler hakkındaki gözlemlerini, ülkelerin doğal güzelliklerini, geleneklerini, insanların yaşam şekillerini anlatıyorlar. Eskiden insanların çok fazla seyahat etme imkânları yoktu. Bunun için eski gezi yazıları çok önemliydi. Bu yazılar, hem okurların genel kültürünün gelişmesini sağlıyor hem de tarih, coğrafya, sosyoloji gibi bilim dallarına kaynaklık ediyordu. Bu tür yazıların en önemli özelliği, dikkatli bir gözleme dayalı olmasıydı.

Gezi yazısı yazarken okurun ilgisini çekmek, okuyucuda bu yerleri görme isteğini arttırmak çok önemlidir. Gezi yazarlığı, ayrı bir ustalıktır. Yazar, ülkelerin ilginç özelliklerini hemen fark edebilmeli, bunları ilgi çekici şekilde anlatabilmelidir. Bunun için yazarın kıvrak bir zekâsı ve kültür birikimi olması çok önemlidir.

Gezi yazıları, gezi hazırlıklarını, yolculukları, yolculuktaki ilginç olayları, varışı, varıştaki ilk izlenimleri vb. kronolojik olarak anlatır. Yazarın kendisinden önceki yazarlardan farklı şeyler söyleyebilmesi, yazabilmesi çok önemlidir. Bazen yazar aynı yere birçok kere gidebilir. Yazarın bu yolculuklar arasındaki farkları anlatması gerekir. Ayrıca yazar, olayların doğruluğunu ve gerçekliğini kanıtlamak için, çevreden ve farklı kaynaklardan başka bilgiler de toplamalı, fotoğraflar çekmelidir. Eski ve yeni bilgiler birbiriyle uyumlu olmalıdır.

(İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Çalışma Kitabı B2, 2014: 8).

Κατά την ανάγνωση, ας υπογραμμιστούν οι άγνωστες λέξεις και ας αναζητηθεί η σημασία τους στα ηλεκτρονικά λεξικά: www.tdk.gov.tr (Sesli Sözlük) ή el.glosbe.com.

Οι διδασκόμενοι, αφού χωριστούν σε ομάδες 4-5 ατόμων, ας συνεργαστούν και ας απαντήσουν στα κατωτέρω ερωτήματα με “Ναι” ή “Όχι”.

Αşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım⁶⁴:

1. Sultanahmet Meydanı’nda sadece Osmanlı eserlerini görebilirsiniz. ()
2. Yağmurlu ve soğuk bir günde Kapalıçarşı’ya sığınabiliriz. ()

⁶⁴ Οι ερωτήσεις 2, 3 και 4 προέρχονται από το *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Ders Kitabı A2*, 2014: 90, ενώ οι άλλες σχεδιάστηκαν από τους συντάκτες του κειμένου.

3. Çocuklar oyun parkında oynayabilir. ()
4. Sokaklarını, bedestenlerini ve hanlarını keşfedebiliriz. ()
5. İnsanlar, internette gezi anılarını paylaşamazlar. ()
6. Yazarlar, gezi yazılarında sadece insanların yaşam şekillerini anlatıyorlar. ()

Κατόπιν, τα μέλη της κάθε ομάδας πάντοτε συνεργαζόμενα μεταξύ τους ας απαντήσουν στα εξής ερωτήματα, προκειμένου να διαπιστωθεί το επίπεδο κατανόησης του κειμένου:

Αşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım⁶⁵:

1. Gezi yazıları bize hangi konularda bilgi verir?
2. Bir yazar gezi yazısı yazarken nelere dikkat etmelidir?
3. Bir gezi yazısı yazarken diğer yazarlardan farklı olabilmek, farklı kaynaklardan faydalanmak neden önemlidir?
4. Şimdiye kadar gezdiğiniz yerler arasında en çok nereyi beğendiniz? Neden?

Δραστηριότητα 2^η

Ας επισκεφθείτε ιστοσελίδες σχετικές με ταξίδια, αξιοθέατα, μνημεία στην Τουρκία (για παράδειγμα www.hurriet.com.tr/seyahat, www.tourismtoday.net ή άλλους ιστότοπους). Με οδηγό το υλικό που έχετε εντοπίσει, η κάθε ομάδα (των 4-5 ατόμων) ας συντάξει το δικό της πολυτροπικό κείμενο και ας το αναρτήσει στο ιστολόγιό της (blog) ή στο wiki της με θέμα τα ταξίδια αναψυχής.

Ας δημιουργήσετε ένα πολυτροπικό κείμενο (μέχρι 120 λέξεις) στην Τουρκική, με θέμα έναν δημοφιλή τουριστικό προορισμό ή μνημείο στην Τουρκία.

Δραστηριότητα 3^η

Μέσω της χρήσης του προγράμματος: docs.google.com/document ή digitalstorytelling.coe.uh.edu/page.cfm?id=22&cid=22 ας δημιουργηθεί πολυτροπικό κείμενο / τουριστικός οδηγός από ομάδες εργασίας 4-5

⁶⁵ Οι ερωτήσεις 1, 2 και 3 προέρχονται από το *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Çalışma Kitabı B2*, 2014: 9, ενώ η άλλη σχεδιάστηκε από τους συντάκτες του κειμένου.

ατόμων, το οποίο θα περιέχει χρηστικές πληροφορίες ενός ξεναγού προς τους επισκέπτες ενός τόπου, στην Τουρκική (χρήση άμεσου τουρκικού λόγου).

Δραστηριότητα 4^η

Χρήση της εκπαιδευτικής πλατφόρμας e-tandem: ψηφιακά μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως Skype, Chat, Messenger, τηλεδιάσκεψη και εικονικοί κόσμοι που θεωρούνται εργαλεία σύγχρονης (: σε πραγματικό χρόνο) επικοινωνίας (Παλαπανίδη, 2013: 72-80).

Μέσω του ηλεκτρονικού tandem, ας επικοινωνήσετε με τον/την τουρκόφωνο/η φίλο/η σας (φυσικό ομιλητή) και ας μοιραστείτε τις απόψεις σας για πραγματολογικά θέματα, τα οποία άπτονται της κουλτούρας και της καθημερινότητας των δύο λαών, όπως καθημερινές συνήθειες και συμπεριφορές, φιλοξενία, τοπικές κουζίνες, μουσική και λαϊκοί χοροί, και γενικότερα τοπικά ήθη και έθιμα.

Δραστηριότητα 5^η

Το υλικό το οποίο παρήγαγαν οι ομάδες των εκπαιδευόμενων της δεύτερης δραστηριότητας, ας διαμορφωθεί σε πολυτροπικό κείμενο και ας παρουσιαστεί (παρουσίαση PowerPoint διάρκειας 15') στην ολομέλεια της τάξης στην Τουρκική, με στόχο την εξάσκηση στην παραγωγή προφορικού λόγου και τη χρήση του νέου λεξιλογίου από τους εκπαιδευόμενους.

3.2 Περιγραφή δραστηριοτήτων 1^{ου} φύλλου εργασίας

Δραστηριότητες της 1^{ης} διδακτικής ώρας

Μέσω της πρώτης δραστηριότητας, οι διδασκόμενοι, αρμονικά συνεργαζόμενοι μεταξύ τους, ασκούνται στην κατανόηση του γραπτού τουρκικού καθημερινού λόγου και στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου. Επίσης, ασκούνται στη έρευνα και χρήση των τουρκικών διαδικτυακών πηγών. Με αυτόν τον τρόπο ενεργοποιείται ο *ψηφιακός και γλωσσικός γραμματισμός*, μέσω της κατανόησης του τουρκικού γραπτού λόγου με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (διάρκεια 45').

Δραστηριότητες της 2^{ης} διδακτικής ώρας

Η δεύτερη και τρίτη δραστηριότητα αναπτύσσονται επίσης εντός ομαδοσυνεργατικού πλαισίου με τη χρήση ψηφιακών μέσων και στοχεύουν στην παραγωγή τουρκικού γραπτού και προφορικού λόγου, μέσω παραγωγής πολυτροπικών κειμένων στην Τουρκική (διάρκεια 45'). Μέσω της

συγκεκριμένης δραστηριότητας οι εκπαιδευόμενοι συνδυάζουν γραπτό και προφορικό λόγο, ενεργοποιείται ο *ψηφιακός, γλωσσικός και αισθητικός γραμματισμός*, καθώς επίσης ασκούνται στη έρευνα και χρήση των ψηφιακών μέσων.

Δραστηριότητες της 3^{ης} διδακτικής ώρας

Η τέταρτη δραστηριότητα στοχεύει στην επικοινωνία με φυσικούς ομιλητές της Τουρκικής και στην παραγωγή τουρκικού προφορικού καθημερινού λόγου, μέσω του ηλεκτρονικού tandem, όπου οι εκπαιδευόμενοι θα ανταλλάξουν απόψεις με τους τουρκόφωνους πάνω σε θέματα της καθημερινότητάς τους, αλλά και της ευρύτερης κουλτούρας και του πολιτισμού των δύο λαών. Μέσω της τελευταίας δραστηριότητας (διάρκεια 45') οι εκπαιδευόμενοι ασκούνται στην παραγωγή προφορικού λόγου, με συνέπεια να ενεργοποιείται ο *ψηφιακός, κριτικός και γλωσσικός γραμματισμός*.

Δραστηριότητες της 4^{ης} διδακτικής ώρας

Ακολούθως, οι εκπαιδευόμενοι παρουσιάζουν το αποτέλεσμα της εργασίας της δεύτερης δραστηριότητας στην ολομέλεια της τάξης, μέσω PowerPoint, χρησιμοποιώντας αποκλειστικά τουρκικό καθημερινό λόγο (διάρκεια 15' - *γλωσσικός γραμματισμός*).

4. 2^ο φύλλο εργασίας:

Περιγραφή δραστηριοτήτων:

Το κατωτέρω 2^ο φύλλο εργασίας περιλαμβάνει πέντε στο σύνολο δραστηριότητες, οι οποίες απευθύνονται σε διδασκόμενους που έχουν κατακτήσει ή είναι στην προσπάθεια κατάκτησης του B2 επιπέδου γλωσσομάθειας της Τουρκικής. Οι δραστηριότητες στοχεύουν στην κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου. Η θεματική ενότητα βασίζεται σε ζητήματα της καθημερινής ζωής και είναι ωφέλιμο για τους διδασκόμενους να εκπαιδούνται σε αυτά στο επίπεδο του προφορικού λόγου. Με βάση το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς (ΚΕΠΑ, 2008) χρειάζεται οι διδασκόμενοι να αναπτύξουν τον λόγο σε ατομικό και συλλογικό πλαίσιο, ενώ ο ρόλος του διδάσκοντος καθίσταται συμβουλευτικός και υποστηρικτικός.

Δραστηριότητα 1^η:

Τα κατωτέρω κείμενα θα δοθούν στους διδασκόμενους ως κείμενα προς ακρόαση (Dinleme). Αφού οι εκπαιδευόμενοι ακούσουν δύο φορές τα κείμενα, ζητείται από αυτούς να απαντήσουν στις ερωτήσεις που βρίσκονται κάτω από αυτά.

1° κείμενο προς ακρόαση:

İş arıyorum

Ayla: Alo, iyi günler!

Murat Bey: İyi günler!

Ayla: Ben Ayla. Gazeteye ilan vermişsiniz. Onun için arıyorum.

Murat Bey: Evet, Ayla Hanım ne iş yapıyorsunuz?

Ayla: 21 yaşındayım ve öğrenciyim.

Murat Bey: Öyle mi? Çok güzel!

Ayla: Konservatuarda okuyorum. Halk oyunları oynamayı seviyorum.

Murat Bey: Yaaa! Çok iyi! Şarkı da söyleyebiliyor musunuz?

Ayla: Şarkı söyleyemiyorum ama hem çok iyi ud çalabiliyorum hem de dansla ilgileniyorum.

Murat Bey: Çok güzel! Yüzebiliyor musunuz?

Ayla: Evet, yüzebiliyorum. Aynı zamanda voleybol da oynayabiliyorum.

Murat Bey: Voleybol mu? Güzeel! Peki, Almanca konuşabiliyor musunuz?

Ayla: Almanca mı? Hayır, yabancı dil bilmiyorum.

Murat Bey: Köpekleri sever misiniz? Bir köpeğe bakabilir misiniz?

Ayla: Aaa evet! Köpeklere bayılırım.

Murat Bey: Peki çocuk da bakabilir misiniz?

Ayla: Hayır, Hayır! Bu mümkün değil!

Murat Bey: Ama ben bu ilanı çocuk bakıcılığı için vermiştim.

Ayla: Çocuk bakıcılığı mı? Siz reklam şirketi değil misiniz?

Murat Bey: Reklam şirket mi? Hayır! Yanlış numarayı aradınız, galiba!

(İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Ders Kitabı A2, 2014: 85)

2° κείμενο προς ακρόαση:

İlk yolculuk

Alex: İspanya uçağının bagajları nerede? Bagajlarımı nereden alabilirim?

Görevli: Doğru gidin ve sağa dönün, lütfen.

Ρηματικό σύνταγμα yeterlilik kipi (-y-Abil)
Γ. Α. Κουγιουμτζής, Α. Δερέκα, Ν.-Ε. Ρούσσου, Α. Χουλάκη

Alex: Affedersiniz, size bir şey sorabilir miyim? Şehir merkezine otobüs var mı?

Görevli: Evet, havaalanından şehir merkezine otobüsler var. Saat başı kalkıyor.

Alex: Otobüse şimdi binebilir miyim?

Görevli: Elbette ama acele etmelisiniz, otobüs her an kalkabilir. Hemen çıkışa gidin.

Alex: Fakat bende Türk parası yok. Nerede döviz bozdurabilirim? Otobüse yetişemeyeceğim galiba!

Görevli: Evet, biraz zor. Çıkışın yanında iki banka var. Orada bozdurabilirsiniz. Taksiyle de gidebilirsiniz.

Alex: Bankalar saat kaçta kadar açık?

Görevli: Havaalanında her zaman açıktır. Her zaman para bozdurabilirsiniz.

Alex: Çok teşekkür ederim. İyi günler!

Görevli: İyi günler, efendim!

Alex bankaya gidiyor ve parasını bozduruyor. Daha sonra yine görevlinin yanına gidiyor.

Alex: Affedersiniz, memur bey, size tekrar bir şey sorabilir miyim? Marmara Oteli'ne taksi kaç liraya gidiyor?

Görevli: Tabii, sorabilirsiniz. Ben de bilmiyorum ama 25 ile 30 TL olabilir. Taksilerde taksimetre vardır. Fiyatı kontrol edebilirsiniz.

Alex: Şehir merkezi havaalanından uzak mı?

Görevli: Taksi ile yarım saat otobüs ile bir saat sürer.

Alex: Peki bana bavullarımı taşımak için birini çağırabilir misiniz?

Görevli: Tabii! Ahmeeet! Beyefendinin bagajlarını al, taksiye taşı.

Alex taksiye biniyor.

Alex: İyi akşamlar şoför bey, beni Marmara Oteli'ne götürür müsünüz?

Şoför: Elbette beyefendi, E- 5'te kaza var. Trafik çok sıkışık. TEM yolu biraz daha rahat olabilir.

Alex: Benim acelem var. Arkadaşlar beni bekliyorlar.

Şoför: Peki, o zaman TEM' den gidiyoruz.

(İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Ders Kitabı A2, 2014: 88)

1^η Δραστηριότητα:

Ας χωριστείτε σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων και ας απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις, χρησιμοποιώντας το google doc αρχείο (word) συνεργατικής γραφής, το οποίο θα βρείτε στη διεύθυνση:
docs.google.com/document/u/0/

Σχετικά με το πρώτο προς ακρόαση κείμενο:

Ερωτήσεις

Ayla neler yapabilir? Metne göre işaretleyelim. Doğru ise [D] yanlış ise [Y] yazın.

1. Dans edebilir. ()
2. Yüzebilir. ()
3. Şarkı söyleyebilir. ()
4. Halk oyunları oynayabilir. ()
5. Almanca konuşabilir. ()
6. Hayvana bakabilir. ()
7. Çocuğa bakabilir. ()

Σχετικά με το δεύτερο προς ακρόαση κείμενο:

Metni dinledikten sonra aşağıdaki cümlelerin yanına doğru ise “D” ise yanlış ise “Y” yazın.

1. Otobüsler şehir merkezine her yarım saatte kalkıyor. ()
2. Taksi şehir merkezine 15 TL’ye gidiyor. ()
3. Şehir merkezine iki gidiş yolu var, onun için trafik yoğun değil. ()
4. Alex’in arkadaşları her an gelebilir. Taksiye gerek yok. ()
5. Alex acele ediyor, çünkü bankalar kapanacak. ()

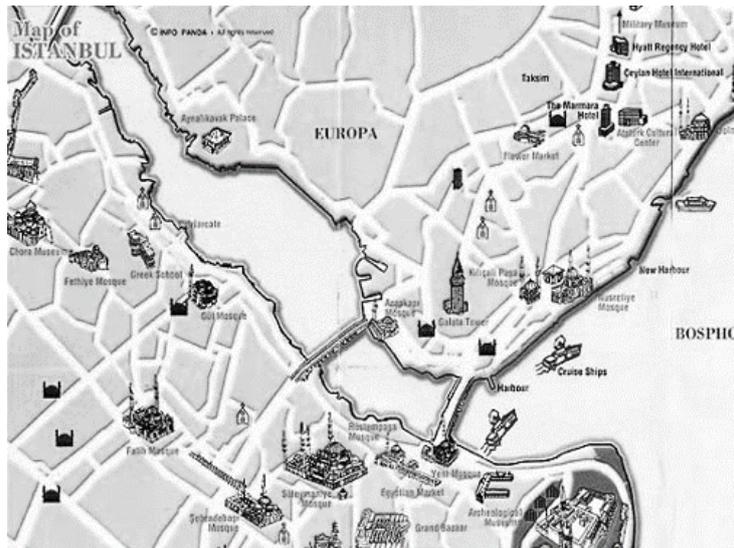
2^η Δραστηριότητα:

Σε καθιεμιά από τις προϋπάρχουσες ομάδες θα δοθεί μία *διαδρομή*, την οποία χρειάζεται να περιγράψουν, μέσω ενός κειμένου στο google docs (περίπου 100-150 λέξεις: docs.google.com/document/). Το ύψος του κειμένου χρειάζεται να παραπέμπει σε πληροφοριακό κείμενο οδηγίων.

Ως βοήθημα οι διδασκόμενοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν το ηλεκτρονικό λεξικό el.glosbe.com/el/tr/.

Ρηματικό σύνταγμα *yeterlilik kipi* (-y-Abil)
Γ. Α. Κουγιουμτζής, Α. Δερέκα, Ν.-Ε. Ρούσσου, Α. Χουλάκη

- Στόχος αυτής της δραστηριότητας, παράλληλα με την καλλιέργεια ομαδοσυνεργατικού πνεύματος, είναι οι εκπαιδευόμενοι να μπορέσουν να δώσουν σαφείς οδηγίες μέσω της χρήσης του ρηματικού συντάγματος της δυνατότητας / πιθανότητας (*yeterlilik kipi*).

Σύμφωνα με τον δοθέντα χάρτη, για παράδειγμα:

Για την 1^η ομάδα: *Ayasofya'dan Topkapı'ya nasıl gidebilirim? Anlatın.*

Για τη 2^η ομάδα: *Topkapı'dan Ayasofya'ya nasıl gidebilirim? Anlatın,*
και ούτω καθεξής.

3^η Δραστηριότητα:

Παρουσίαση των υλικού που προετοιμάστηκε από τις ομάδες των εκπαιδευόμενων στην προηγούμενη δραστηριότητα με τη χρήση docs.google.com/presentation/. Η παρουσίαση θα γίνει στην αίθουσα διδασκαλίας.

- Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι η παραγωγή προφορικού λόγου πάνω σε ένα θέμα που έχουν παραγάγει οι ίδιοι, έτσι ώστε να επιτευχθεί και η μεγαλύτερη δυνατή άνεση στην εκφορά του προφορικού λόγου.

4^η Δραστηριότητα:

A. Κατανοείτε το νόημα των κατωτέρω γελοιογραφιών;

Αşağıdaki karikatürlerin anlamı nedir? Anlayabildiniz mi? Bize de anlatın.

Ως βοήθημα οι διδασκόμενοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν το ηλεκτρονικό λεξικό el.glosbe.com/el/tr/.

B. Σύμφωνα με τις ανωτέρω γελοιογραφίες, ας συζητηθεί μέσα στην τάξη:

1. Τι προσλαμβάνετε από τις γελοιογραφίες; Έχουμε, κατά τη γνώμη σας, και στην Ελλάδα παρόμοιες γελοιογραφίες; Karikatürlerden ne anlayabilirsiniz? Sizce Yunanistan'da benzer karikatürler var mı, yok mu? Araştırın ve arkadaşlarınıza gösterin.

➤ Στόχος της δραστηριότητας είναι η εκτενής και σωστή χρήση του προφορικού λόγου, η οποία θα γίνει με αφετηρία μία ευχάριστη για τους εκπαιδευόμενους θεματολογία.

5^η Δραστηριότητα:

A. Διατηρώντας τις ίδιες ομάδες με τη χρήση του www.storyboardthat.com/storyboard-creator οι εκπαιδευόμενοι θα μπουν στη διαδικασία να δημιουργήσουν τη δική τους γελοιογραφία. Σκοπός είναι οι διδασκόμενοι να εμπνευστούν από ένα αστείο περιστατικό που τους έχει συμβεί δίνοντας ή ζητώντας οδηγίες στην Τουρκική. Εκτός από τη δημιουργία της γελοιογραφίας ζητείται από τους διδασκόμενους να συντάξουν ένα μικρής έκτασης κείμενο (περίπου 50 λέξεων), στο οποίο θα περιγράψουν με λίγα λόγια το περιστατικό της γελοιογραφίας και θα είναι συμπληρωματικό της γελοιογραφίας που θα δημιουργήσουν.

Εναλλακτικώς, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν όποιο πιθανό περιστατικό παρερμηνείας οδηγίων επιθυμούν.

Β. Στο τέλος της δραστηριότητας οι εκπαιδευόμενοι θα κάνουν ανάγνωση αυτού στην ολομέλεια της τάξης. Όλες οι γελοιογραφίες θα αναρτηθούν στο wiki του μαθήματος.

Εναλλακτικώς, θα μπορούσαν οι διδασκόμενοι να εξηγήσουν, μέσω της έννοιας της παρεμβολής γλωσσικών ή και πολιτισμικών στοιχείων, την αγαπημένη τους γελοιογραφία από την Ελληνική στην Τουρκική.

Παρατίθεται η εξής ενδεικτική ψηφιακή απάντηση, με σχεδίαση μίας πιθανής γελοιογραφίας με αντίστοιχο κείμενο στην Τουρκική⁶⁶:

Ενδεικτική ψηφιακή ιστορία, by N. Roussou

- Στόχος της δραστηριότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι να κατανοήσουν επαρκώς το προς διδασκαλία γραμματικό φαινόμενο, καθώς επίσης και ζητήματα πραγματολογικής φύσεως, όπως για παράδειγμα τη χρήση του λόγου σχετικά με τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

⁶⁶ Η γελοιογραφία έχει ως στόχο να αναδείξει τα λάθη που κάνουν οι εκπαιδευόμενοι λόγω παρεμβολής της μητρικής (Ελληνικής) γλώσσας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι τουρίστες κάνουν την ερώτηση με το ερωτηματικό λέξημα “nasıl” (που σημαίνει “πώς” και δηλώνει τρόπο), όπως θα ρωτούσαν στην ελληνική γλώσσα. Ένας τουρκόφωνος θα χρησιμοποιούσε για την ίδια ερώτηση το “neyle” (με τι μεταφορικό μέσο). Για αυτό οι τουρίστες όταν λαμβάνουν την απάντηση “nasıl isterseniz” (όπως θέλετε) απορούν και αναρωτιούνται “ne yanlış anladi?” (“τι κατάλαβε λάθος;”). Για να εννοήσουμε ότι η ερώτηση σχετίζεται με μεταφορικό μέσο, η πρόταση σωστά διατυπωμένη / συνταγμένη θα έπρεπε να είναι: Otelimize neyle gidebiliriz?

4.1 Περιγραφή δραστηριοτήτων 2^{ου} φύλλου εργασίας

Δραστηριότητες 1^{ης} διδακτικής ώρας:

Η πρώτη δραστηριότητα αφορά στην κατανόηση καθημερινού προφορικού λόγου. Οι εκπαιδευόμενοι χωρίζονται σε ομάδες των τριών-τεσσάρων ατόμων και αφού ακούσουν το προς ακρόαση κείμενο δύο φορές και το κατανοήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό, περνούν στη συμπλήρωση των ερωτήσεων. Οι ερωτήσεις είναι συμπλήρωσης κενών και στοχεύουν στη διαπίστωση του βαθμού κατανόησης του κειμένου (διάρκεια 15').

Αυτή η δραστηριότητα στοχεύει στη γρήγορη κατανόηση ενός κειμένου, το οποίο βασίζεται σε φυσικούς διαλόγους. Έτσι, ενεργοποιεί τον *οπτικοακουστικό* και τον *ψηφιακό γραμματισμό*.

Η δεύτερη δραστηριότητα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πρώτη, διότι οι εκπαιδευόμενοι θα περάσουν μέσω αυτής σε μία διαδικασία μίμησης και παραγωγής κειμένου, το οποίο θα βασίζεται σε αυτό το οποίο είχαν ακούσει και κατανοήσει προηγουμένως. Έτσι, οι διδασκόμενοι χρησιμοποιώντας τις δοθείσες ιστοσελίδες συνθέτουν ένα δικό τους κείμενο (100-150 λέξεων). Το κείμενο αυτό χρειάζεται να έχει πληροφοριακό χαρακτήρα και να είναι απόλυτα σαφές (διάρκεια 30'). Επίσης, οι εκπαιδευόμενοι για να βοηθηθούν μπορούν να ανατρέξουν στο ηλεκτρονικό λεξικό το οποίο τους παρέχεται.

Η δραστηριότητα αυτή στοχεύει στη σωστή και σαφή παραγωγή γραπτού λόγου, στον οποίο όμως χρειάζεται να προστεθούν στοιχεία έντονης προφορικότητας. Μέσω αυτής της δραστηριότητας ενεργοποιείται ο *γλωσσικός γραμματισμός*.

Δραστηριότητες 2^{ης} διδακτικής ώρας:

Η τρίτη δραστηριότητα αποτελεί τη σύνδεση μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης δραστηριότητας. Σε αυτήν ζητείται από τους εκπαιδευόμενους, χρησιμοποιώντας τα ψηφιακά μέσα τα οποία τους δίνονται, να παρουσιάσουν το κείμενο το οποίο συνέθεσαν στην προηγούμενη δραστηριότητα μαζί με την ομάδα τους. Έτσι, θα παραγάγουν ένα πολυτροπικό κείμενο (PowerPoint), στο οποίο θα παρουσιάζονται επιγραμματικά όσα αναφέρονται στο κείμενο που συνέθεσαν. Επιπλέον, ζητείται από τους εκπαιδευόμενους να παρουσιάσουν το κείμενό τους, δίχως να συμβουλευονται τις σημειώσεις τους. Πιο αναλυτικά, κατά τη διάρκεια της παρουσίασης χρειάζεται να χρησιμοποιούν αποκλειστικά τουρκικό καθημερινό λόγο,

επιτυγχάνοντας έτσι τον στόχο που είναι η ορθή χρήση του προφορικού λόγου (διάρκεια 30').

Μέσω αυτής της δραστηριότητας επιτυγχάνεται ο συνδυασμός προφορικού και γραπτού λόγου, και δίνεται στους εκπαιδευόμενους η ευκαιρία να ασκηθούν στην παραγωγή *πολυτροπικού κειμένου*. Η δραστηριότητα αυτή στοχεύει στον *γλωσσικό* και στον *ψηφιακό γραμματισμό*.

Η τέταρτη δραστηριότητα χωρίζεται σε δύο μέρη και έχει ως στόχο την παραγωγή “ελεύθερου” λόγου από τους εκπαιδευόμενους. Στο πρώτο μέρος ο διδάσκων μοιράζει στους εκπαιδευόμενους τα φυλλάδια που έχει ετοιμάσει και σε αυτά περιλαμβάνονται γελοιογραφίες στις οποίες θα βασιστεί η συγκεκριμένη δραστηριότητα. Ζητείται από τους εκπαιδευόμενους να αποκωδικοποιήσουν τη σημασία των γελοιογραφιών, με ενδεχόμενη βοήθεια του ηλεκτρονικού λεξικού. Στο δεύτερο μέρος της δραστηριότητας, ο διδάσκων θέτει κάποιες ερωτήσεις στους διδασκόμενους, με σκοπό την ανάπτυξη διαλόγου στην Τουρκική μεταξύ των εκπαιδευόμενων, με αφορμή το συγκεκριμένο θέμα (διάρκεια 15'). Με τη δραστηριότητα αυτή οι εκπαιδευόμενοι ασκούνται στην παραγωγή προφορικού λόγου και ενεργοποιείται ο *γλωσσικός, ψηφιακός και κριτικός γραμματισμός*.

Δραστηριότητες 3^{ης} διδακτικής ώρας:

Κατά την τελευταία δραστηριότητα, οι διδασκόμενοι διατηρώντας την ομάδα τους και μέσω της χρήσης της ιστοσελίδας δημιουργίας ιστοριών, με τη βοήθεια των ψηφιακών μέσων, καλούνται να δημιουργήσουν μία δική τους γελοιογραφία. Η γελοιογραφία αυτή θα είναι βασισμένη στη βασική θεματική ενότητα “οδηγίες” και θα δώσει την ευκαιρία στους διδασκόμενους να μοιραστούν με την ομάδα τους αλλά και με ολόκληρη την τάξη μία εμπειρία που έχουν βιώσει, είτε δίνοντας είτε ζητώντας πληροφορίες στην Τουρκική. Συνδυαστικά με τη δημιουργία της γελοιογραφίας καλό είναι να υπάρχει και μία γραπτή περιγραφή του γεγονότος, η οποία θα διευκολύνει στην παρουσίαση που θα γίνει στην ολομέλεια κατά τη διάρκεια της 4^{ης} διδακτικής ώρας (διάρκεια 15').

Όταν οι εκπαιδευόμενοι ολοκληρώσουν τις γελοιογραφίες τους, μπορούν να τις μοιραστούν με την υπόλοιπη τάξη. Στο τέλος της διδακτικής ώρας όλες οι γελοιογραφίες θα αναρτηθούν στην πλατφόρμα ομαδοσυνεργατικής συνεργασίας www.pbworks.com/.

Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι οι διδασκόμενοι, μέσω της ομαδοσυνεργατικής διαδικασίας και εφόσον έχουν εξοικειωθεί με το ρηματικό σύνταγμα του *yeterlilik kipi*, να μπου σε μία διαδικασία δημιουργικής χρήσης του εξεταζόμενου ρηματικού συντάγματος. Τέλος, η δραστηριότητα αυτή αποβλέπει στην ανάπτυξη του *γλωσσικού*, του *ψηφιακού* και του *κοινωνικού γραμματισμού*.

Δραστηριότητες 4^{ης} διδακτικής ώρας:

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας διδακτικής ώρας, θα αφιερωθεί χρόνος για να παρουσιαστούν οι γελοιογραφίες μαζί με την περιγραφή αυτών στην ολομέλεια της τάξης και θα ακολουθήσει διάλογος γύρω από τα θέματα που πραγματεύτηκαν οι εκπαιδευόμενοι (διάρκεια 15').

5. 3^ο φύλλο εργασίας

Περιγραφή δραστηριοτήτων:

Στο κατωτέρω φύλλο εργασίας περιλαμβάνεται θεωρία, καθώς και ασκήσεις, με στόχο την κατανόηση και εξάσκηση στο ρηματικό σύνταγμα του *yeterlilik kipi*. Συγκεκριμένα, γίνεται εστίαση στη χρήση της άρνησης του φαινομένου, καθώς και στις διαφοροποιήσεις οι οποίες παρουσιάζονται όταν αυτό σχηματίζεται (άρνηση πιθανότητας, άρνηση δυνατότητας). Απευθύνεται σε διδασκόμενους που έχουν κατακτήσει το επίπεδο B1, σύμφωνα με τα επίπεδα γλωσσομάθειας του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τη Γλώσσα (ΚΕΠΑ, 2008). Οι ασκήσεις που παρουσιάζονται έχουν επαρκές επίπεδο *πολυτροπικότητας (multimodality)*.

Το ρηματικό σύνταγμα *yeterlilik kipi* σχηματίζεται με τη συγκόλληση στη βάση του ρήματος του ρηματικού επιθήματος *-abil / -ebil* στην κατάφαση και χρησιμοποιείται για να δηλώσει δυνατότητα (μπορώ να κάνω) ή πιθανότητα (μπορεί να κάνω) πραγματοποίησης μίας ενέργειας. Το ρηματικό επίθημα *-abil / -ebil* χρησιμοποιείται ενίοτε για να εκφράσει παράκληση ή για την παραχώρηση άδειας για μία ενέργεια. Όσον αφορά στην άρνηση υπάρχουν δύο διαθέσιμοι σχηματισμοί με διαφορετική σημασία: (α) Η άρνηση δυνατότητας σχηματίζεται προσθέτοντας στη βάση του ρήματος το επίθημα *-a/-e* και στη συνέχεια το επίθημα *-ma/-me* (Δαφνοπατίδης & Σανλιόγλου 2011: 249). (β) Η άρνηση της πιθανότητας σχηματίζεται προσθέτοντας στη βάση του ρήματος τα ανωτέρω αρνητικά επιθήματα *-ama/-eme* και στη συνέχεια το επίθημα *-abil / -ebil*. Μάλιστα,

Ρηματικό σύνταγμα *yeterlilik kipi* (-y-Abil)
Γ. Α. Κουγιουμτζής, Α. Δερέκα, Ν.-Ε. Ρούσσου, Α. Χουλάκη

χρησιμοποιείται με *Geniş Zaman* (Δαφνοπατίδης & Σανλιογλου 2011: 255).
Οι κατωτέρω ασκήσεις δίνονται με βάση την ανωτέρω θεωρία:

Δραστηριότητα 1^η

Οι κατωτέρω καρτέλες θα δοθούν στους διδασκόμενους ως λέξεις προς διαμόρφωση και διατύπωση (*Konusma*). Οι εκπαιδευόμενοι, αφού μπουν στο διαδικτυακό περιβάλλον *google docs* (docs.google.com/document/), σχηματίζουν ομάδες και έχουν μισή ώρα (30') να σχηματίσουν τον δοθέντα τύπο στην Τουρκική και να επιλέξουν κάποια από τα κάτωθι ρήματα, αποδίδοντας αντίστοιχα άρνηση πιθανότητας ή άρνηση δυνατότητας.

Να συνθέσετε συνθήκες επικοινωνίας τέτοιες, ώστε οι συμφοιτητές σας να μπορούν να αξιοποιήσουν κάποια από τα ακόλουθα ρήματα:

1. Δεν μπορείτε να καταλάβετε - *Anlamak: örneğin: Anlayamıyorsunuz / Anlayamazsınız.*
2. *İnmek* (+ πιθανότητα):
3. *Utanmak* (+ πιθανότητα):
4. *Uyumak* (+ δυνατότητα):
5. *Farkında* (+ πιθανότητα):
6. *İsrar etmek* (+ δυνατότητα):
7. *Yoğunlaşmak / yoğun çalışmak* (+ δυνατότητα):
8. *Araştırmak* (+ δυνατότητα):

Δραστηριότητα 2^η

Διατηρώντας τις προϋπάρχουσες ομάδες, οι διδασκόμενοι καλούνται να αντιστοιχίσουν τον εκάστοτε τύπο ρήματος που διαμορφώθηκε από την προηγούμενη άσκηση με τις κατωτέρω προτάσεις. Η δραστηριότητα πραγματοποιείται μέσω του εργαλείου συνεργατικής γραφής *google docs* (docs.google.com/document/) και διαρκεί είκοσι λεπτά (20').

Ας αντιστοιχίσετε τις κατωτέρω προτάσεις με τα ρήματα που σχηματίσατε:

- a. Bu günlerde boş zamanımız olmadığı için.....
- b. Kötü bir şey yaptığını anladığı halde yine de
- c. Söylediklerine göre tartışmalar yüzünden tiyatro oyunu
- d. Ameliyat olduktan sonra
- e. Eğer deneyimi yaşamazsanız
- f. Kendini iyi hissetmediğini gördüğüm zaman konuşmakta
- g. İnternet kesildiği için istediğim bilgiler.....
- h. Hiç konuşmadığın insanları.....

Δραστηριότητα 3^η

Το κατωτέρω κείμενο θα δοθεί στους διδασκόμενους για ανάγνωση (Okuma). Επικουρικά μπορούν να χρησιμοποιήσουν το ηλεκτρονικό λεξικό www.tdk.gov.tr για τυχόν άγνωστες λέξεις. Αφού δοθεί μισή ώρα χρόνος (30') για την ανάγνωση και κατανόηση του κειμένου, ζητείται να κάνουν τις κατωτέρω ασκήσεις:

Κείμενο προς ανάγνωση

Çocukluğumdan bugüne teknoloji

Çocukken birçok şeye inanırız; Hayali oyun arkadaşlarımız vardır. Çocukların hayal dünyası o kadar geniştir ki bugün bizim için komik şeyler, çocukken en doğru şeylerdir. Acaba çocukken teknolojiyle ilgili neler düşünüyorduk? Bakın, insanlar teknolojiyle ilgili yanlışlarını nasıl anlatıyorlar:

Fotoğraf: Küçükken ailemin siyah beyaz fotoğraflarını gördükçe onlara içten içe gülerdim. Onlar, “Siyah beyaz bir dünyada yaşıyorlar.” diye düşünüyordum çünkü öyle görünüyorlardı. Bence o zaman her şey siyah beyazdı ve çok sıkıcıydı (Filiz S., 30).

Telefon: Çocukken “Telefonla konuştuğum kişiler, beni görebiliyor.” diye düşünüyordum çünkü ses sanki onlar yanımdaymış gibi yakından geliyordu. Bu yüzden telefonla dikkatli bir şekilde konuşmaya ya da bazı şeyleri işaretlerimle anlatmaya çalışıyordum. Ancak, telefonun diğer ucundaki kişiyi görebilmek için bu yaşıma kadar beklemem gerekiyormuş (Göktürk G., 25).

1990’ların başıydı. Çok az kişide cep telefonu vardı. Ben de kendime bir telefon aldım. Cep telefonumu açık bıraktığımda, “Telefonum meşgul çalacak.” diye düşünüyordum çünkü telefon hakkında pek bir bilgim yoktu. Bu yüzden telefonumu kapatıyordum. Bugünlerde ise kimse bana ulaşmasın diye özellikle telefonumu kapatıyorum (Zeynep D., 44).

Radyo: Küçüklüğümde “İnsanlar radyonun içinde şarkı söylüyor.” diye düşünüyordum çünkü ses, radyonun içinden geliyordu. Bir gün sevdiğim bir sanatçıyı görebilmek için radyoyu kırdım. Yaşadığım düş kırıklığını anlatamam. Şimdilerde ise çevremde radyoyu pek göremiyorum (Deniz K., 39).

Cızırdayan radyoma dokununca ya da vurunca düzelecek diye düşünüyordum. Şans eseri bunu başarırısam kendimi olağanüstü güçleri olan biri olarak görüyordum. Günümüzde radyoların bozulacak kadar çalma şansı bile olmuyor (Ziya A., 40).

Elektrikli Süpürge: Eskiden ‘Elektrikli süpürge’nin içinde bir canavar var ve her şeyi yiyor.’ diye düşünüyordum çünkü çizgi filmlerde öyle oluyordu. Bu canavar beni de yemesin diye annem evi süpürürken evden kaçıyordum (Ayca B., 32).

Araba: Çocukken “Şoför koltuğundan geriye doğru bakıyoruz ve araba kendi kendine geriye gidiyor.” diye düşünüyordum çünkü babam öyle yapıyordu. Birkaç kere ben de denemiştım ve olmayınca ağlamıştım. Şimdi bunu başarabiliyorum ancak merak ediyorum, acaba zaman zaman oğlum da ağlıyor mu? (Engin N., 35).

Trafik lambalarının altında, yani yerin dibinde, küçük polis kabinleri var sanıyordum. Lambanın rengini onlar ayarlıyorlardı bana göre; kırmızı tuşa basınca kırmızı ışık yanıyordu, yeşile basınca da yeşil... Kimse bana “Bu doğru değil.” diye söylemedi; ben büyüdükçe keşfettim (Ozal Y., 25).

Televizyon: Ben çocukken “Televizyondaki insanlar beni görebiliyor.” diye düşünüyordum çünkü ben onları görebiliyordum. Ayrıca her evde gizli bir kamera bulunabilirdi ve birileri de beni izliyor olabilirdi. Bunun için televizyon izlerken daha güzel giyiniyordum. Şimdi ise televizyonu en rahat elbiselerimle izliyorum (Burcu T., 18).

Çocukken filmler, canlı yayınlanıyor sanıyordum. Farklı kanallarda, aynı kişinin filmini gördüğüm zaman oyuncunun nasıl bu kadar hızlı yer değiştirebildiğini anlamıyor, her iki kanalı da izlemeye çalışıyordum. Şimdi kanallar arasında rahat rahat geziniyorum (Kerim M., 18).

(*İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Ders Kitabı B2, 2014:*
25).

Δραστηριότητα 4^η

Ακολουθούν ασκήσεις κατανόησης του ανωτέρω κειμένου. Θα δοθεί μισή ώρα χρόνος (30'). Οι ασκήσεις θα είναι διαθέσιμες σε μορφή google docs στην ηλεκτρονική διεύθυνση: docs.google.com/document/u/0/.

A. Bu fiiller Yeterlilik kipinin hangi anlamında kullanılmıştır?

B. Çocukken teknoloji ile ilgili nelere inanılmaktadır? İşaretleyelim.

1. Fotoğraf

- İnsanlar farklı bir dünyada yaşıyor.
- Teknoloji hiç gelişmemiş.

2. Telefon

- Teknoloji çok gelişmiş.
- Telefondakiler beni görebiliyor.

3. Telefon

- Artık her yerden bana ulaşabilecekler.
- Telefon açıkken bana ulaşamaz.

4. Radyo

Ρηματικό σύνταγμα yeterlilik kipi (-y-Abil)

Γ. Α. Κουγιουμτζής, Α. Δερέκα, Ν.-Ε. Ρούσσου, Α. Χουλάκη

- a. Ses, radyonun içindeki insanlardan geliyor.
- b. Ses çok uzaktan geliyor.

5. Radyo

- a. Radyoyu tamir edebilirim.
- b. Teknolojiden anlamam.

6. Elektrikli Süpürge

- a. Hayat çizgi film gibi.
- b. Televizyondakiler gerçek değil.

7. Televizyon

- a. İnsanlar bizi evimizdeki kamerayla izleyebilir
- b. Televizyondakiler gerçek değildir.

8. Televizyon

- a. Programlar önceden çekilmiştir.
- b. İnsan aynı anda iki yerde nasıl olabiliyor!

Aşağıdaki yanlışlar hangi ürün ya da ürünlere aittir? Bulalım ve yazalım.

1. O zamanlar her şey çok sıkıcıydı. ()
2. Konuşurken insanlar beni görebiliyor. ()
3. Vurduğumda bozuk bir aleti düzeltebilirim. ()
4. Kendi kendine çalışıyor. ()
5. İçinde insan var. ()

(İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Ders Kitabı B2, 2014: 26).

Δραστηριότητα 5^η

Ακολουθεί άσκηση παραγωγής γραπτού λόγου (Yazma), σύμφωνα με το ανωτέρω κείμενο. Οι διδασκόμενοι, διατηρώντας τις αρχικές του ομάδες, καλούνται να γράψουν ένα κείμενο έκτασης 150-200 λέξεων, έχοντας ως πρότυπο το δοθέν. Το κείμενο που θα συντάξουν θα είναι προϊόν συλλογικής δουλειάς, χρησιμοποιώντας το ηλεκτρονικό εργαλείο συνεργατικής γραφής google docs docs.google.com/document/u/0/. Ο κάθε διδασκόμενος περιγράφει χωριστά την ιστορία την οποία θέλει να εντάξει στην έκθεση και

όλοι μαζί ομαδοσυνεργατικά συναποφασίζουν για τη σύνταξη του τελικού κειμένου. Κατά τη διάρκεια της άσκησης προτιμάται η χρήση της Τουρκικής για καλύτερη εξάσκηση των διδασκόμενων. Θα δοθεί μία διδακτική ώρα χρόνος για την ολοκλήρωση της άσκησης (45').

Sizin çocukken teknolojiyle ilgili yanılırlarınız nelerdi?

Δραστηριότητα 6^η

Βάσει του κειμένου που έχει διαμορφωθεί από την προηγούμενη δραστηριότητα οι διδασκόμενοι, διατηρώντας τις υποομάδες που έχουν ήδη σχηματιστεί, καλούνται να δημιουργήσουν μία ψηφιακή ιστορία μέσω του ψηφιακού εργαλείου www.storyboardthat.com/storyboard-creator. Η κάθε ιστορία θα αποτελείται από τρεις ψηφιακές εικόνες, όπως η κατωτέρω⁶⁷. Οι ιστορίες, προαιρετικά, θα είναι ίδιες με αυτές της έκθεσης (45'). Οι διδασκόμενοι αναμένεται να διαμορφώσουν κατάλληλα την απάντησή τους.

Ενδεικτική ψηφιακή ιστορία, by A. Choulakis

5.1 Περιγραφή δραστηριοτήτων 3^{ου} φύλλου εργασίας

Δραστηριότητες 1^{ης} διδακτικής ώρας:

⁶⁷ Στην πρώτη εικόνα, καθώς η κυρία κοιτάζει με το tablet της τις ειδήσεις, η εκφωνήτρια λέει ότι όσες παρακολουθούν τώρα να είναι πολύ όμορφες. Όμως, στη δεύτερη εικόνα, η κυρία, επειδή δεν είναι καθόλου εξοικειωμένη με τα ψηφιακά μέσα, με απορία ή και λίγο φόβο, διερωτάται αν η εκφωνήτρια μπορεί να την δει... Έτσι, στην τρίτη εικόνα, ο σύζυγος, ο οποίος έχει υψηλότερο επίπεδο εξοικείωσης με την τεχνολογία, σκέφτεται: "χρειάζεται να εξηγήσω στη γυναίκα μου πολλά πράγματα σχετικά με την τεχνολογία".

Ρηματικό σύνταγμα *yeterlilik kipi* (-y-Abil)
Γ. Α. Κουγιουμτζής, Α. Δερέκα, Ν.-Ε. Ρούσου, Α. Χουλάκη

Οι πρώτες δραστηριότητες του φύλλου εργασίας στοχεύουν στην πλήρη κατανόηση και επανάληψη του φαινομένου. Οι διδασκόμενοι καλούνται να δημιουργήσουν ομάδες για να απαντήσουν τις ασκήσεις που δίνονται. Η πρώτη άσκηση αφορά στην καταγραφή ρημάτων και έχει ως στόχο την επαρκή κατάκτηση του φαινομένου (διάρκεια 20'). Ενώ η άσκηση αντιστοίχισης έχει ως σκοπό να επιβεβαιωθεί η σωστή χρήση του (διάρκεια 25').

Δραστηριότητες 2^{ης} διδακτικής ώρας:

Μέσω των δραστηριοτήτων της 2^{ης} διδακτικής ώρας οι διδασκόμενοι καλούνται να ασκηθούν στην κατανόηση του γραπτού λόγου στην Τουρκική, καθώς και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους μέσω του ηλεκτρονικού λεξικού www.tdk.gov.tr, λειτουργώντας ομαδοσυνεργατικά. Το παρόν κείμενο επιλέχθηκε γιατί συνδυάζει το ζητούμενο περιεχόμενο, δηλαδή περιλαμβάνει το ρηματικό σύνταγμα *yeterlilik kipi*, καθώς γίνεται λόγος για την τεχνολογία και στο πώς αντιδράμε σε αυτή. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα διαρκεί μία διδακτική ώρα, δηλαδή σαράνταπέντε λεπτά (45'), λόγω της έκτασης του κειμένου και της δυσκολίας που παρουσιάζει στο λεξιλόγιο.

Δραστηριότητες 3^{ης} διδακτικής ώρας:

Οι διδασκόμενοι, διατηρώντας τις ομάδες που έχουν ήδη διαμορφωθεί, καλούνται να προχωρήσουν στην παραγωγή γραπτού λόγου (*Yazma*), σε ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο. Έτσι, κατά τη διάρκεια της άσκησης καλούνται να χρησιμοποιούν μόνο την Τουρκική, προκειμένου να επιτευχθεί και η παραγωγή προφορικού λόγου (*Konuşma*). Χωρίζονται σε υποομάδες, στις οποίες κάθε εκπαιδευόμενος αναλαμβάνει από ένα διαφορετικό ρόλο, κάνοντας χρήση του ηλεκτρονικού εργαλείου συνεργατικής γραφής *google docs* (docs.google.com/document/u/0/). Το συγκεκριμένο εργαλείο αποτελεί ανοιχτό λογισμικό ομαδοσυνεργατικής επεξεργασίας κειμένων. Κύριος στόχος της δραστηριότητας είναι η εξάσκηση των διδασκόμενων μέσω ψηφιακών εργαλείων και η εισαγωγή τους σε ένα ανοιχτό περιβάλλον μάθησης (διάρκεια 45').

Δραστηριότητες 4^{ης} διδακτικής ώρας:

Βάσει της δραστηριότητας που ανατέθηκε κατά την 3^η διδακτική ώρα οι διδασκόμενοι καλούνται να κατηγοριοποιήσουν το κείμενο που

διαμορφώθηκε μέσω του ηλεκτρονικού εργαλείου σχεδίασης ψηφιακών εικόνων www.storyboardthat.com/storyboard-creator. Οι υποομάδες παραμένουν ως έχουν από τη δραστηριότητα της 3^{ης} διδακτικής ώρας και οι διδασκόμενοι προχωρούν στη δημιουργία ψηφιακών εικόνων, με απώτερο στόχο την παρουσίαση μίας ιστορίας. Η παρούσα δραστηριότητα διαμορφώθηκε αποβλέποντας στην αφομοίωση του ρηματικού συντάγματος *yeterlilik kipri*, σε συνδυασμό με την κατάρτιση τεχνολογικών δεξιοτήτων οι οποίες σχετίζονται με τη χρήση του ανωτέρω εργαλείου (διάρκεια 45'). Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι, μέσω του προαναφερθέντος ψηφιακού εργαλείου, παρουσιάζουν τις διαμορφωμένες ιστορίες της 6^{ης} δραστηριότητας στην ολομέλεια της τάξης.

6. Συμπεράσματα

Η παρούσα διδακτική προσέγγιση της Τουρκικής ως ξένης γλώσσας απευθύνεται σε εφήβους ή ενήλικες διδασκόμενους, οι οποίοι κατέχουν το επίπεδο γλωσσομάθειας B1+ και προσπαθούν να κατακτήσουν το B2, και μέσω της οποίας επιτυγχάνεται η λειτουργική διασύνδεση με τις Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Αποτελεί το προϊόν της γόνιμης συνεργασίας φοιτητών και διδασκόντων η οποία λαμβάνει χώρα στο Τμήμα Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το διδακτικό σενάριο σχεδιάστηκε εντός του πλαισίου της *επικοινωνιακής μεθόδου*, κατά την οποία ο εκπαιδευόμενος χρειάζεται να είναι ικανός χρήστης και ομιλητής της γλώσσας-στόχου (Μήτσης, 2004: 141). Η μέθοδος αυτή προτείνει μία *μαθητοκεντρική διδακτική προσέγγιση* σταθερά προσανατολισμένη στην επικοινωνία και δίνει έμφαση στην ορθή χρήση της γλώσσας, ανάλογα με τις περιστάσεις. Δεδομένου ότι η ικανότητα στην επικοινωνία επιτυγχάνεται ταχύτερα και πληρέστερα σε ένα περιβάλλον όπου οι εκπαιδευόμενοι είναι *ενεργά υποκείμενα της μάθησης*, συμμετέχουν και επιλέγουν τα πεδία των δραστηριοτήτων τους, πάντοτε υπό την καθοδήγηση του διδάσκοντα, επιδιώχθηκε η εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με την τουρκική κουλτούρα και πολιτισμό, ούτως ώστε αφενός μεν το μάθημα να καταστεί περισσότερο ελκυστικό και ενδιαφέρον, αφετέρου δε να συνδέσει-γεφυρώσει τους δύο πολιτισμούς, ελληνικό και τουρκικό, μέσω της εκμάθησης της γλώσσας-στόχου.

7. Πηγές

7.1 Επίπεδο A2

Bölükbaş, F., Keskin, F., Gendik, E., & Özenç, F. (2014). *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Ders Kitabı A2*. Edit. Yrd. Doç. Ferhat Aslan. Trans. Oğuz Cincioğlu. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.

Bölükbaş, F., Keskin, F., Gendik, E., & Özenç, F. (2014). *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Çalışma Kitabı A2*. Edit. Yrd. Doç. Ferhat Aslan. Trans. Oğuz Cincioğlu. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.

7.2 Επίπεδο B2

Bölükbaş, F., Keskin, F., Gendik, E., & Özenç, F. (2014). *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Ders Kitabı B2*. Edit. Yrd. Doç. Ferhat Aslan. Trans. Oğuz Cincioğlu. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.

Bölükbaş, F., Keskin, F., Gendik, E., & Özenç, F. (2014). *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Çalışma Kitabı B2*. Edit. Yrd. Doç. Ferhat Aslan. Trans. Oğuz Cincioğlu. İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.

8. Βιβλιογραφικές αναφορές

8.1 Ελληνόγλωσσες

Δαφνοπατίδης, Β., & Σανλιολγλου, Χ. (2011). *Τουρκική Γραμματική στα Ελληνικά*. Αθήνα: Perugia.

Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς - Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσomάθειας (2008) (σσ. 1-65). Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων - Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ.

Κουγιουμτζής, Γ. Α. (2016α). Το θεωρητικό πλαίσιο της σύγχρονης διδακτικής και η επίδρασή του στη διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών. Στο Γ. Α. Κουγιουμτζής, Γ.Δ. Μπίκος και Γ. Παπαδημητρίου (Επιμ.), *Διδάσκοντας Αρχαία Ελληνικά: Θέματα διδακτικής μεθοδολογίας και παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ* (σσ. 59-68). Αθήνα: Γρηγόρη.

Κουγιουμτζής, Γ. Α. (2016β). Ταξινομίες διδακτικών στόχων: Από την ταξινόμια του Bloom στο μοντέλο του ρόμβου. Στο Γ. Α. Κουγιουμτζής, Γ. Δ. Μπίκος και Γ. Παπαδημητρίου (Επιμ.), *Διδάσκοντας Αρχαία Ελληνικά: Θέματα διδακτικής μεθοδολογίας και παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ* (σσ. 69-86). Αθήνα: Γρηγόρη.

- Κουτσογιάννης, Δ. (2012). Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας* (σσ. 208-222). Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ - ΙΝΣ.
- Κουτσογιάννης, Δ. (2013). Η Εισαγωγή των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση και τη Διδασκαλία των Φιλολογικών Μαθημάτων. Στο *Επιμόρφωση εκπαιδευτικών στη χρήση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διδακτική διαδικασία* (σσ. 16-29). Τεύχος Γ', κλάδος ΠΕ02. ΕΠΕΑΕΚ Π. Πάτρα: ΙΤΥ.
- Μήτσης, Ν. Σ. (2004). *Στοιχειώδεις αρχές και μέθοδοι της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μικρόπουλος, Τ. (2006). *Ο υπολογιστής ως γνωστικό εργαλείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παλαπανίδη, Κ. (2013). Ηλεκτρονικό Tandem: μία εναλλακτική μέθοδος εκμάθησης της ξένης γλώσσας. *7th International Conference in Open and Distance Learning- November 2013, Athens, Greece - Proceedings*, 72-80.

8.2 Ξενόγλωσσες

- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives. Vol. 1: Cognitive domain*. New York: McKay.
- Forehand, M. (2010). Bloom's taxonomy. *Emerging perspectives on learning, teaching, and technology*, 41(4), 47-56.
- Göksel, A., & Kerslake, C. (2011). *Turkish An Essential Grammar*. New York: Routledge.
- Lewis, G. (2013). *Turkish Grammar*. Oxford: Oxford University Press.
- Powell, K. C., & Kalina, C. J. (2009). Cognitive and social constructivism: Developing tools for an effective classroom. *Education*, 130(2), 241-251.